

1. ETKİNLİK: Kelimelerin anlamlarını tahmin edip tahminlerinizin doğruluğunu sözlükten kontrol ediniz. Kelimelerle birer cümle kurunuz. Kelimeleri sözlük defterinize ekleyiniz.

tablet	Tahminim: Anlamı : Cümlem:	-Bilgisayar -Görüntü ve ses sağlayan küçük bilgisayar -Tabletim bozuldu.
mekanik	Tahminim: Anlamı : Cümlem:	-Makine -Kuvvetlerin maddeler ve hareketler üzerine etkisini inceleyen fizik dalı. -Arabamızda mekanik bir arıza varmış.
istifade	Tahminim: Anlamı : Cümlem:	-Yararlanma -Yararlanma -Büyüklerimizden istifade etmeliyiz.
piston	Tahminim: Anlamı : Cümlem:	-Çubuk -Bazı araçlarda, motorlarda bir silindir içinde düzenli hareket eden daha küçük çaplı silindir. -Arabamızın pistonları arızalanmış.

2. ETKİNLİK: Soruları metne göre cevaplayınız.

1. Cezeri kimdir?

Günümüzde kullandığımız tabletlerin, bilgisayarların, robotların, motorların, saatlerin, kilitlerin ve daha nice aletin mucidinin 800 küsur yıl önce yaşamış bir Müslüman bilim adamıdır.

2. Cezeri, elektriğin olmadığı dönemde icatlarını nelerin gücünden faydalanmıştır?

Keskin zekâsı ile suyun, rüzgârın ve hayvanların gücünden de istifade ederek mekanik parçalarla çalışan makineler yapmıştır.

3. Sultan, Cezeri'nin icatlarını görünce ondan ne yapmasını istemiştir?

Bütün icatlarını yazmasını ve kitap haline getirmesini istedi.

4. Cezeri'nin icat ettiği su kaldırma makinesi nasıl çalışıyor?

Bir at ya da eşek, dişlileri döndürüyor, dişlilerin hareket ettirdiği kovalar sırayla suya girip çıkıyordu. Dolan kovalar yukarı çıktığında içindeki suyu boşaltıp tekrar aşağı iniyordu. Cezeri, icat ettiği bu makinesinde suyun gücünden istifade ederek suyun pompalanmasını sağlamıştı. Su gücüyle dönen çarklar pistonları hareket ettiriyor ve su, yükseklere ya da uzaklara pompalanıyordu.

4. TEMA BİLİM VE TEKNOLOJİ

3. ETKİNLİK: Metinle ilgili iki soru yazıp cevaplayınız.

Soru:.....

Soru 1: Müslümanlar için zamanın takibi niçin önemliydi.

Cevap:..

Cevap 1: Çünkü her namazın bir saati vardı.

Soru:.....

Soru 2:Saatin çalışması için ne yapılması gerekiyordu.

Cevap:..

Cevap 2: Saatin çalışması için sabah ve akşam iki kez kurulması gerekiyordu.

4. ETKİNLİK: Metnin konusunu ve ana fikrini belirleyiniz.

KONU

Müslüman bilim adamı
Cezeri'nin yapmış olduğu
icatlar.

ANA FİKİR

Müslüman bilim adamı Cezeri'nin yıllar önce
birçok icat yapmış olması. Günümüzde
kullandığımız birçok şeyin 800 yıl önce Cezeri
tarafından tasarlanması.

5. ETKİNLİK: Metni koyu yazılı kelimeleri dikkate alarak tekrar okuyunuz. Bu kelimeler, anlatılanların daha iyi anlaşılmasını sağlamış mı? Açıklayınız. Bu ifadelerden ikisini birer cümlede kullanınız.

Evet sağlamıştır. Bu kelimeler anlatılanların daha iyi anlaşılmasını sağlamıştır. İfadeleri birbirine bağlamaya ya da bir birinden ayırmayı kolaylaştırmıştır.

1-Kalın giyinmem lazım. Çünkü dışarı çok soğuk.

2-Öğretmenimiz aynı zamanda Matematik dersinden de ödev verdi.

6. ETKİNLİK: Metinden terim anlamlı kelimeler bularak cümle içinde kullanınız. **Örnek:** tablet

... Saat: Annem bana saat almış.

... Motor: Arabanın motoru çalışmıyor.

7. ETKİNLİK: a. Kesme işaretinin (') kullanım alanlarını örnekleriyle eşleştiriniz.

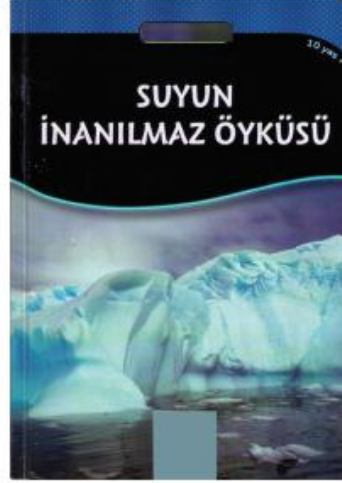
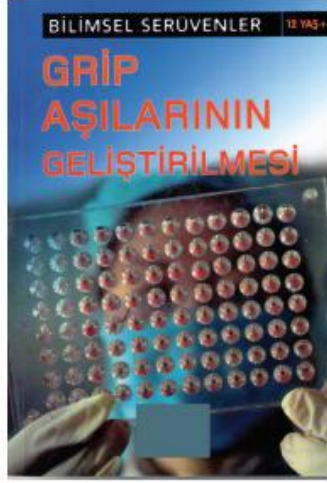
Kesme İşareti (')

1- Özel adlara getirilen ekleri ayırmak için konur.	29 Ekim 1923'te, 2'nci kat
2- Kısaltmalara gelen ekleri ayırmak için konur.	Cezeri'yi tüm dünya tanıdı.
3- Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur.	TBMM'nin, TDK'nin, km'lik

b. Siz de kesme işaretinin kullanım alanlarını gösteren cümleler yazınız.

1. ...	İzmir'den İstanbul'a doğru yola koyuldum.	
2. ...	Ahmet'ten aldığı Mehmet'e vermiş.	
3. ...	Ankara'nın havası çok soğuktur.	

8. ETKİNLİK: Yazılı bilgi kaynaklarını (dergi, kitap, broşür, gazete vb.) doğruluk, güvenilirlik, tarafsızlık, güncellik ve kapsam gibi içerik ölçütlerine göre değerlendirebiliriz. Buna göre Cezeri hakkında araştırma yaparken faydalandığınız kaynağın güvenilirliğini aşağıdaki sorular ışığında değerlendiriniz.

1. Cezeri hakkında araştırma yaparken hangi yazılı kaynaklara başvurduunuz?

... Tarih kitapları, bilim kitapları ve ansiklopediler

2. Bulduğunuz bilgileri arkadaşlarınızın bulduklarıyla karşılaştırınız. Bulduğunuz bilgiler aynı mı?

... Bir çok bilgi aynıydı.

3. Faydalandığınız kaynakta kullanılan kaynaklar listesi var mı? Yani yazar, hangi bilgiyi nereden aldığını belirtmiş mi?

... Evet

4. Faydalandığınız kaynak güncel mi?

... Evet

5. Faydalandığınız kaynak sizin yaş düzeyinize uygun mu?

... Hayır